

Verktygslåda för arbetsgivare om familjeledigheter

Syftet med familjeledighetsreformen

Syftet med reformen är att familjeledigheterna och omsorgsansvaret ska fördelas jämnt mellan båda föräldrarna.

Jämlikheten och jämställdheten i arbetslivet ska stärkas och löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska minska.

I den kommande modellen har familjerna mera möjligheter, valfrihet och flexibilitet då det gäller att ta ut familjeledigheter.

Familjeledigheterna reformeras. Vad är det fråga om?

Den här guiden innehåller information för arbetsgivare gällande familjeledighetsreformen.

Familjeledighetsreformen innebär att lagen på ett mer jämlikt sätt tar i beaktande olika familjesituationer, olika familjekonstellationer och olika former av företagande. Efter reformen har familjerna mer valfrihet och mer flexibilitet när det gäller att ta ut ledigheterna.

Den nya och gamla lagen tillämpas parallellt i tre år.

Viktiga datum för reformen:

- Reformen träder i kraft 1.8.2022.
- Föräldradagpenningar betalas enligt den nya lagen om arbetstagarens barn beräknas födas tidigast 4.9.2022.
- Om barnet ändå föds 29.7.2022 eller tidigare, betalas föräldradagpenningar enligt den gamla lagen.
- Vid adoption betalas föräldradagpenning enligt den nya lagen om barnet tas i vård 31.7.2022 eller senare.

Termerna ändras och föräldraledigheterna förlängs

Nya termer:

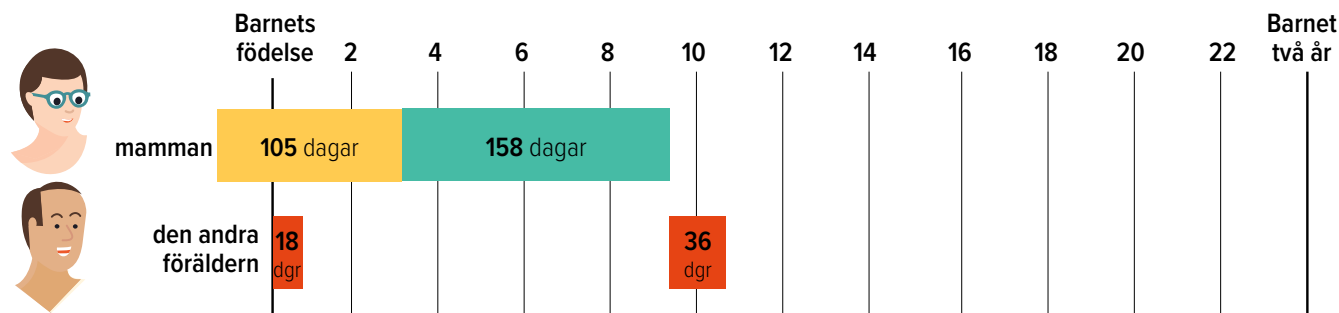
- Föräldradagpenning = graviditetspenning, särskild graviditetspenning eller föräldrapenning
- Graviditetspenning, särskild graviditetspenning och föräldrapenning är separata förmåner, men de är alla föräldradagpenningar.
- Föräldradagpenningarna betalas ut av FPA. Arbetstagaren och arbetsgivaren kommer sinsemellan överens om föräldraledigheterna.

Föräldraledigheterna förlängs

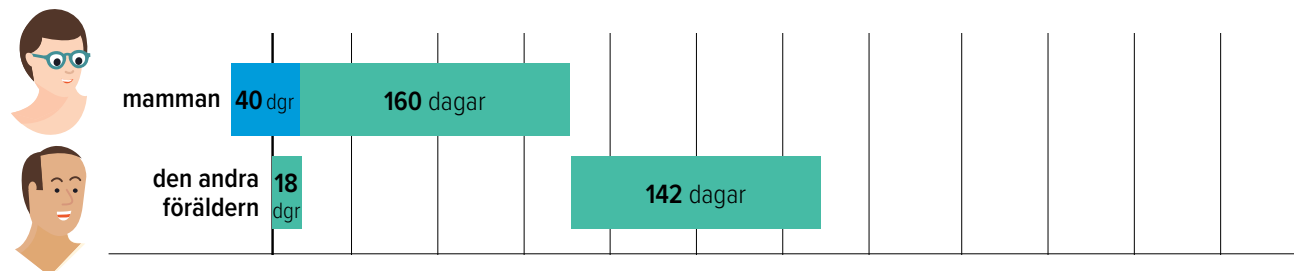
Före reformen är föräldradagpenningdagarna sammanlagt högst 317 vardagar, dvs. över 11 månader.
Efter reformen, då beräknad födelse är 4.9.2022 eller senare, är föräldradagpenningdagarna sammanlagt 360 vardagar, dvs. över 13 månader.
Föräldraledigheterna kan fördelas till exempel enligt graferna.

Exempel

Före reformen

Efter reformen

Moderskapspenning Faderskapspenning Graviditetspenning Föräldrapenning

Föräldraledigheterna då barnet beräknas födas 4.9.2022 eller senare

- Antalet föräldradagpenningsdagar är sammanlagt **360 vardagar**, dvs. över **13 månader**.
- Gravditetsledigheten är **40 dagar** och den kan inledas **tidigast 30 vardagar** och **senast 14 vardagar** före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.
- Arbetstagare har rätt att ta ut föräldraledighet i **1–4 perioder på minst 12 vardagar** per barn. Om arbetstagaren vill ta ut fler eller kortare perioder ska detta förhandlas separat med arbetsgivaren.
- Föräldrarna kan **samtidigt** sköta barnet **hemma i 1–18 vardagar**.
- Båda föräldrarna har en egen **kvot på 160 vardagar med föräldrapenning** varav **högst 63 vardagar** kan överlåtas till den andra föräldern.
- Om barnet har två föräldrar kan vardera föräldern överlåta **sammanlagt 0–63** dagar till en eller flera personer. En ensamförsörjare kan överlåta **0–126** dagar av sin kvot.
- Efter föräldraledigheten kan mamman eller pappan ta ut vårdledighet utan lön för att sköta sitt barn **tills barnet fyller 3 år**. Vårdledigheten beviljas av arbetsgivaren. Vårdledigheten kan också vara partiell.

Föräldraledigheterna då barnet beräknas födas före 4.9.2022 eller barnet föds 29.7.2022 eller tidigare

- Mamman kan bli moderskapsledig **30–50 vardagar, dvs. cirka 5–8 veckor**, före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.
- Moderskapspenning betalas för **105 vardagar, dvs. för cirka 4 månader**.
- Faderskapsledigheten är högst **54 vardagar, dvs. cirka 9 veckor**. Av den här tiden kan **högst 18 vardagar** tas ut under den tid som mamman får moderskaps- eller föräldrapenning. De återstående dagarna kan pappan ta ut i **högst två etapper** efter att perioden med föräldrapenning är slut.
- Föräldraledigheten börjar efter moderskapsledigheten. Under föräldraledigheten betalar FPA **föräldrapenning för 158 vardagar, dvs. i drygt ett halvår**.
- Efter föräldraledigheten kan mamman eller pappan ta ut vårdledighet utan lön för att sköta sitt barn **tills barnet fyller 3 år**. Vårdledigheten beviljas av arbetsgivaren. Vårdledigheten kan också vara partiell.

Hur ska man gå till väga när arbetstagarens barn beräknas födas 4.9.2022 eller senare?

Arbetstagaren

Arbetstagaren ansöker om

- **gravitetspenning** senast inom 2 månader från det att ledigheten inletts
- **särskild gravitetspenning** senast inom 2 månader från det att ledigheten inletts
- **föräldrapenning** senast inom 2 månader från det att ledigheten inletts
- **partiell föräldrapenning** senast inom 2 månader från det att ledigheten inletts.

ⓘ Arbetstagaren ska också ta reda på om frånvaron är avlönad.

ⓘ Lönedag är inte detsamma som utbetalningsdag för förmån.

Arbetsgivaren

- får information av arbetstagaren om att han eller hon ska bli föräldraledig
 - I arbetslagstiftningen stadgas närmare om anmälan om föräldraledighet. Tidpunkten för när en anmälan ska göras varierar beroende på bl.a. hur lång ledigheten är.
 - OBS! FPA måste få en ansökan om dagpenning från arbetsgivaren innan ett beslut kan meddelas. Arbetsgivaren kan således informera arbetstagaren om huruvida arbetsgivaren ansöker om dagpenning först när hela den avlönade perioden är slut eller separat för varje löneperiod.
- berättar för arbetstagaren huruvida frånvarotiden är avlönad och för vilken tidsperiod
- ansöker om dagpenning för den avlönade tiden, om lönen betalas på basis av gravitets-, föräldra- eller särskild gravitetsledighet.

Hur går man till väga då barnet beräknas födas före 4.9.2022 eller barnet föds 29.7.2022 eller tidigare?

Arbetstagaren

Arbetstagaren ansöker om

- **moderskapspenning** senast 2 månader före den beräknade tidpunkten för barnets födelse
- **särskild moderskapspenning** inom 4 månader från det att ledigheten inletts
- **föräldrapenning** senast 1 månad innan perioden med föräldrapenning börjar
- **faderskapspenning** senast 2 månader efter att barnet har fyllt 2 år eller det har förflutit 2 år sedan adoptionen.

⚠ Arbetstagaren ska också ta reda på om frånvaron är avlönad.

⚠ Lönedag är inte detsamma som utbetalningsdag för förmån.

Arbetsgivaren

- får information av arbetstagaren om att han eller hon ska bli föräldraledig
- berättar för arbetstagaren huruvida frånvarotiden är avlönad och för vilken tidsperiod
- berättar för arbetstagaren när arbetsgivaren ansöker om dagpenning hos FPA
 - I arbetslagstiftningen stadgas närmare om anmälan om föräldraledighet. Tidpunkten för när en anmälan ska göras varierar beroende på bl.a. hur lång ledigheten är.
 - OBS! FPA måste få en ansökan om dagpenning från arbetsgivaren innan ett beslut kan meddelas. Arbetsgivaren kan således informera arbetstagaren om huruvida arbetsgivaren ansöker om dagpenning först när hela den avlönade perioden är slut eller separat för varje löneperiod.
- ansöker om dagpenning för den avlönade tiden, då lönen betalas på basis av moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller särskild moderskapsledighet.

Semesterkostnadsersättning till arbetsgivare

En arbetsgivare som är skyldig att betala semesterlön eller semesterersättning för semester som intjänats under graviditets-, särskild graviditets-, moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet kan få ersättning från FPA för semesterkostnaderna.

FPA betalar semesterkostnadsersättning högst för den lagstadgade semestern

- särskild moderskapsledighet och särskild graviditetsledighet betraktas i sin helhet som tid likställd med arbetad tid
- vid andra föräldraledigheter betalas ersättning högst för den lagstadgade semestern (cirka ett halvt år), även om arbetstagaren enligt kollektivavtalet skulle tjäna in mer semester.

Semesterkostnadsersättning ska sökas inom 6 månader efter att föräldradagpenningsperioden upphört, då ansökan gäller semesterkostnader som uppkommit under ledighet enligt den gamla lagen.

Semesterkostnadsersättning ska sökas inom 2 år från ingången av den kalendermånad för vilken ersättning söks, då ansökan gäller semesterkostnader som uppkommit under ledighet enligt den nya lagen.

Familjeledighetsersättning till arbetsgivare

Arbetsgivare kan ansöka om familjeledighetsersättning för kostnader som orsakas av en kvinnlig arbetstagares föräldraskap. Företagare får inte ersättning för kostnader som det egna föräldraskapet medför.

Familjeledighetsersättning kan beviljas om följande villkor uppfylls:

- Arbetstagaren har fått graviditetspenning, moderskapspenning eller föräldrapenning för adoptivmödrar från FPA.
- Arbetsgivaren har under den tid arbetstagaren på basis av graviditet eller adoption fått graviditetspenning, moderskapspenning eller föräldrapenning för adoptivmödrar i minst en månad betalat lön som grundar sig på kollektivavtal eller tjänstekollektivavtal eller på ett arbetsavtal.
- Anställningen har fortgått minst 3 månader innan graviditetspenningsperioden, moderskapspenningsperioden eller föräldrapenningsperioden för adoptivmödrar började och anställningen grundar sig på ett arbetsavtal som ingåtts för minst 1 år.
- Arbetstagarens arbetstid har omfattat minst 80 % av den ordinarie arbetstiden för en heltidsanställd i branschen innan graviditetspenningsperioden, moderskapspenningsperioden eller föräldrapenningsperioden för adoptivmödrar började.

Familjeledighetsersättning ska sökas inom 6 månader efter att föräldradagpenningsperioden upphört, om mamman har fått moderskapspenning eller föräldrapenning för adoptivföräldrar före 1.8.2022.

Familjeledighetsersättning ska sökas inom 2 år från det att perioden med graviditetspenning eller föräldrapenning för adoptivmödrar började, om mamman har fått graviditetspenning eller föräldrapenning för adoptivföräldrar.

Familjeledighetsersättningen är 2 500 euro. Ersättningen betalas per graviditet eller adoption.

Konkreta exempel på familjeledighetsreformen

Vilken lagstiftning tillämpas på familjeledigheter efter att den nya lagen har trätt i kraft 1.8.2022?

Exempel 1:

Den beräknade tidpunkten för barnets födelse är 6.9.2022, barnet föds för tidigt 25.7.2022.

Rätten till moderskapspenning börjar vardagen efter förlossningen, dvs. 26.7.2022. Föräldrarna omfattas av de tidigare bestämmelserna och faderskapspenning kan beviljas för sammanlagt 54 vardagar.

Faderskapspenningen ska sökas senast 25.9.2024.

Exempel 2:

Den beräknade tidpunkten för barnets födelse är 1.9.2022, barnet föds 6.9.2022.

Rätten till moderskapspenning har bestämts utifrån den beräknade tidpunkten och moderskapspenningsperioden har börjat 28.7.2022. Föräldrarna omfattas av de tidigare bestämmelserna och faderskapspenning kan beviljas för sammanlagt 54 vardagar.

Faderskapspenningen ska sökas senast 6.11.2024.

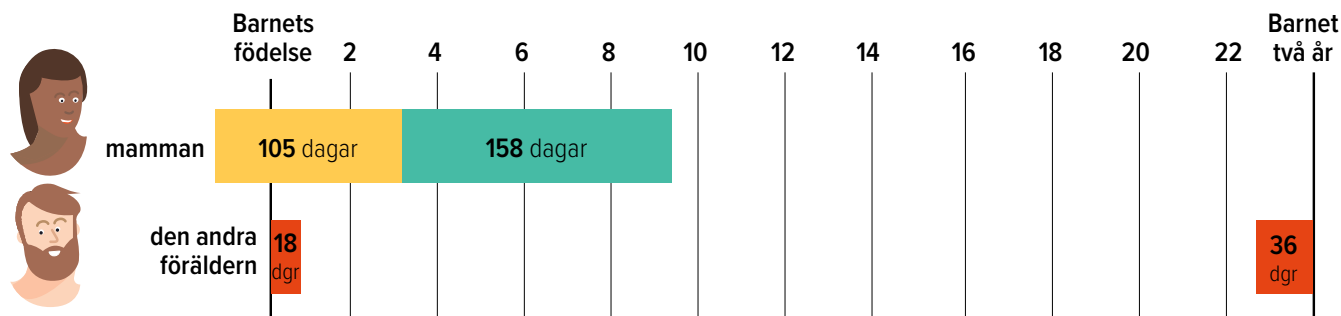
Föräldraledigheterna kan tas ut i flera perioder

Föräldraledigheterna kan fördelas flexibelt

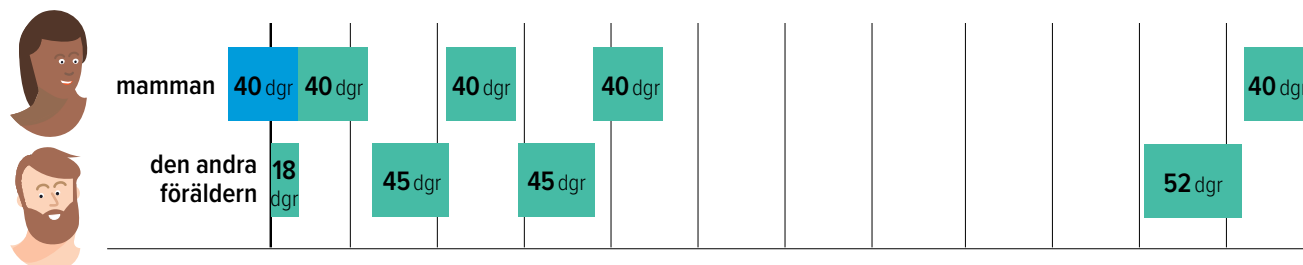
Efter reformen, då beräknad födelse är 4.9.2022 eller senare, kan föräldraledigheterna tas ut till exempel i flera kortare perioder innan barnet fyller två år. Föräldraledigheterna kan fördelas till exempel enligt graferna.

Exempel

Före reformen

Efter reformen

Moderskapspenning Faderskapspenning Graviditetspenning Föräldrapenning

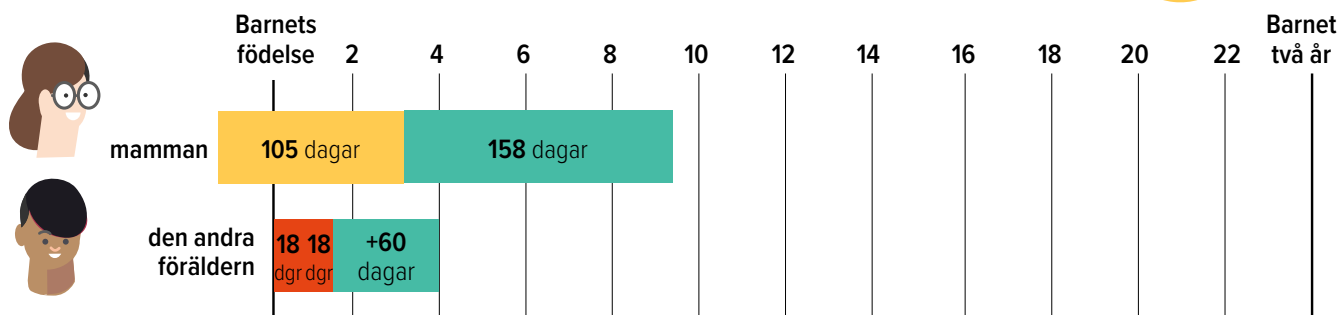
För familjer med tvillingar innebär reformen att båda föräldrarna får föräldrapenning i ytterligare 42 vardagar

Föräldraledighet för föräldrar till tvillingar

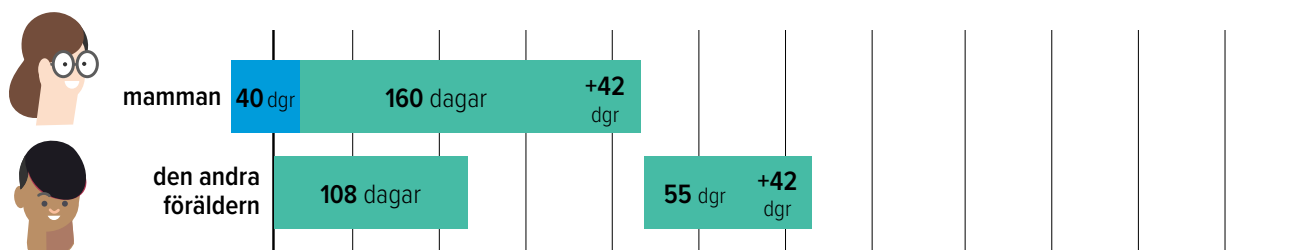
Efter reformen får båda föräldrarna till tvillingar föräldradagpenning under ytterligare 42 vardagar. Föräldrarna får föräldradagpenning samtidigt under högst 108 vardagar, dvs. de kan sköta barnen hemma samtidigt över 4 månader. Föräldraledigheterna kan fördelas till exempel enligt graferna.

Exempel

Före reformen

Efter reformen

Moderskapspenning Faderskapspenning Graviditetspenning Föräldrapenning

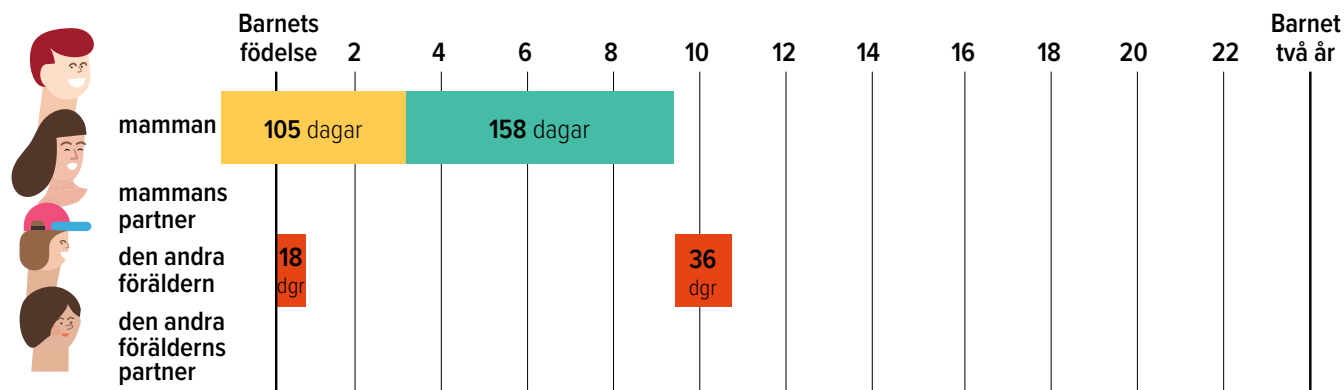
En del av föräldrapenningskvoten kan överlåtas till den andra föräldern, den egna partnern eller barnets andra förälders partner

Föräldraledigheter för medföräldraskap

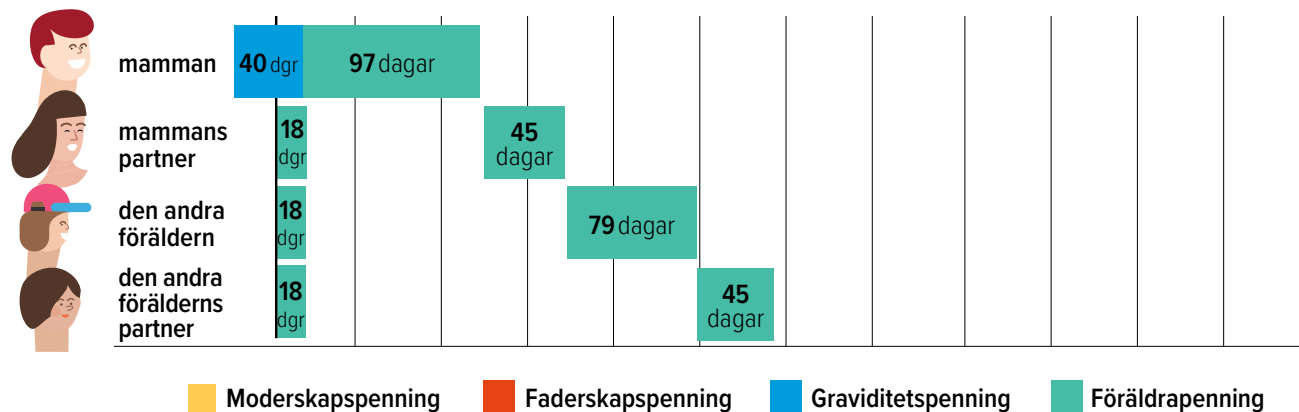
Efter reformen, då beräknad födelse är 4.9.2022 eller senare, kan föräldrarna i medföräldraskap överlåta 63 dagar av sin egen föräldrapenningskvot på 160 dagar till exempel till sin egen partner eller den andra förälderns partner. Föräldraledigheterna kan fördelas till exempel enligt graferna.

Exempel

Före reformen

Efter reformen

Moderskapspenning Faderskapspenning Graviditetspenning Föräldrapenning

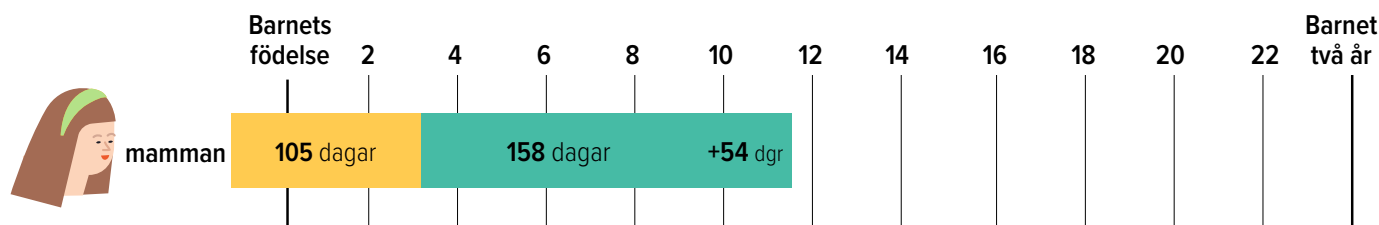
I en familj med bara en förälder får föräldern utöver den egna kvoten på 160 föräldrapenningsdagar också de 160 föräldrapenningsdagar som reserverats för den andra föräldern.

Föräldraledighet för en ensamstående mamma

Efter reformen, då beräknad födelse är 4.9.2022 eller senare, får föräldern i enföräldersfamiljer utöver 160 föräldrapenningsdagar även de 160 föräldrapenningsdagar som reserverats åt den andra föräldern. Föräldern får alltså föräldrapenning under cirka 13 månader. Föräldraledigheterna kan fördelas till exempel enligt graferna.

Exempel

Före reformen

Efter reformen

Familjelediga arbetstagare
fpa.fi/arbetsgivare-familjeledigheter